

עדותו של תח-אלוף ברוך הראל - סגן מפקד אוגדה 252

אתה תא"ל ברוך הראל?	<u>היו"ר אברנט:</u>
נכון.	<u>כ. הראל:</u>
אתה מצהיר בהן צדק להגיד את האמת?	<u>אברנט:</u>
אני נשבע בהן צדק להעיד את האמת.	<u>כ. הראל:</u>
אתה יודע שהדיון סורי והעדות סודית.	<u>אברנט:</u>
יודע.	<u>כ. הראל:</u>
כאיזה חפקיד אתה בצבא?	<u>אברנט:</u>
שירחי לפני המלחמה וגם כרגע כסגן מפקד האוגדה 252. נכנסתי לחפקידי במחצית	<u>כ. הראל:</u>
	השניה של אוגוסט 1973.
מאז אתה מכהן כסגן מפקד אוגדה 252?	<u>אברנט:</u>
נכון.	<u>כ. הראל:</u>
אתה יכול לומר לנו כמה פרטים על קורות חייך, באיזה שנה נולדת וטיכון.	<u>אברנט:</u>
נולדתי ברומניה ב-1931 ועליחי ארצה ב-1949.	<u>כ. הראל:</u>
איפה ברומניה?	<u>נכנצל:</u>
בסרגוניאנץ, עירייה במולדובה. גמרתי ברומניה בית ספר טיכון ובארץ נכנסתי לקיבוץ רמת-השופט	<u>כ. הראל:</u>
משך שנה וקצת יותר. התגייסתי לצה"ל בדצמבר 1950. מאז אני משרת משירות קבע, זאח אומרת, משרת כרציפות בצבא. גמרתי את השירות הסדיר ונכנסתי לקבע.	
אני משרת בשירות מאז הינתי קצין ב-1952.	
קצין שריון?	<u>אברנט:</u>

ב. הראל:

קצאן שריון מאז 1952, זאת אומרת החגיגותי,
עכרהי גורס מכ"ים, קורס קצינים. מיד בהמשך
לזה עברתי לשריון ומאז ועד היום אני כשריון. שירתתי בכל החקפידים בסולם
הפיקוד - מ"מ סנקים, מ"מ חרמ"ש, מ"מ סיור.

לסקוב:

באיזה יחידות?

ב. הראל:

בחטיבה 7. זאת ~~החטיבה~~ בעצם הייתה החטיבה
היחידה שהייתה חטיבת שריון. סדירה.

לסקוב:

באיזה גדודים סנקים, באיזה גדוד חרמ"ש?

ב. הראל:

בגדוד 9 כחרמ"ש וכסנקים. בגדוד הסיור
הייתי מ"מ סנקים בגדוד 9 בקדש - הייתי סמ"פ
ביום הראשון ומ"פ ביום השני, כי המ"פ נפצע, אושרי. הייתי מדריך בבית הספר
לשריון בשלבים שונים ברמות שונות - מחיל במדריך מחלקתי בקורס קצינים,
מפקד קורס קציני חרמ"ש, מפקד קורס מפקדי סנקים, וסגן מפקד בית ספר לשריון.

לסקוב:

מי היה המפקד?

ב. הראל:

בבית ספר לשריון הייתי סגן של אורי רוט.
בחטיבה 7 שירחי כמג"ד 82.

לסקוב:

באיזה שנה?

ב. הראל:

בשנת 1965-66 בזמנו של צ'יץ וגורוריש.
שירתי כסגן מפקד החטיבה מ-7-1966 כולל
מלחמת ששת הימים. היית מדריך בבית ספר לפיקוד ומטה.

לסקוב:

אז קלמן סגן?

ב. הראל:

מדריך הייתי אזל מן מ-1968. נסעתי לארצות-
הברית לפורטנוקס, השתלמתי שנה בקנטקי.
שימשתי כמפקד חטיבת סנקים במלחמת ההתשה ב-1970, חטיבת סנקים 14.

2868

ועדת החקירה - 9.1.74

ישיבה נב - אחר הצהריים

העד: ח"ל ב. הראל

- 33 -

אל.

לפני כן הייתי מבקר הראשי של חרגיל השריון הגדול ~~הגדול~~ כשצ'יץ היה מפקד האוגדה, והייתי מפקד כוח הפשיטה בספטמבר 1969 באפריקה, בחוף המערבי.

לסקוב:

אריק כבר היה מפקד הפיקוד?

ב. הראל:

אני חושב שב-1969 לא, אולי כן, אני לא

זוכר מי היה מפקד הפיקוד.

ידין:

זה לא יצא מסס. זה יצא תחת פיקוד ישי של

המטכ"ל?

ב. הראל:

הפשיטה ~~התח~~ היתה תחת פיקוד המטכ"ל

בחפ"ק של ברן. החפ"ק של ברן מפקד הגיס היה

בראט-סודר והייתי כפוף לו שהוא היה בעצם נציגות המטכ"ל.

ידין:

אתה מדבר על הפשיטה עם הטנקים?

ב. הראל:

הפשיטה המשוריינת בספטמבר 1969. רק לאחר

מכן נהייתי מח"ט. שירתי כמח"ט במלחמת ההתשה

בפיקודו של אריק שרון כאלוף הפיקוד. מפקד הכוחות המשוריינים בסיני היה צ'יץ

ואחר כך החליף אותו דן לנר, ושירתי תחת פיקוד שניהם.

אגרנט:

מתי זה היה?

ב. הראל:

בשנת 1970. שירתי תחת פיקוד אלוף צ'יץ

שהיה מפקד הכוחות המשוריינים ואחריו דן לנר.

ב-1971 נפצעתי עליתי על מוקש באזור אל-אריש וכשהחלמתי מהפציעה הייתי שוב

בקר ראשי בחרגיל השריון עם הגיסות של ברן.

ידין:

זה היה צליחה?

ב. הראל:

חרגיל הצליחה. נכון. לאחר מכן שמשתי כסגן מפק

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נב - אחר הצהריים
העד: תא"ל ב. הראל

2869-34

או.

מתי זה היה?

אגרנט:

אני חושב באוקטובר 1971 או נובמבר 1971,

ב. הראל:

אינני זוכר בדיוק את התאריך. אני חושב

אוקטובר 1971. לאחר מכן שירחי בערך שנתיים קצת פחות, סגן מפקד המכללה

לפיקוד ולמטה. עבדתי עם מוסה פלד ועם קלמן סגן.

באוגוסט 1973 התמניתי כסגן מפקד אוגדה

או כסגן מפקד הכוחות המשוריינים בסיני.

מתי נחמנה אלברט כמפקד האוגדה?

יריין:

אני חושב שבדצמבר 1972 או ינאור 1973,

ב. הראל:

אינני זוכר בדיוק את התאריך.

זה היה ב-1972, כי צ'יץ הלך אז לאכ"א.

לסקוב:

הכוחות המשוריינים בסיני? אוגדה?

אגרנט:

כן.

ב. הראל:

מתי אתה אומר אלברט נחמנה לחפקיד?

אגרנט:

אינני זוכר, אני חושב בסוף 1972,

ב. הראל:

זה כודאי לא בעיה לברר. יש מסמכים כתובים.

אתה הבאת אתך איזה מסמכים היום?

אגרנט:

הבאתי את ההיערכות של הכוחות בסיני כפי שהיתה

ב. הראל:

ביום פריצת המלחמה ולפני כן ואת החכניות

ההגנתיות מה שנקרא "שובך יונים קטן" ו"גדול" והבאתי מסמכים שהם קשורים

בנחונים שאנחנו הזרמנו לפיקוד והפיקוד הזרים לנו וקטעים מתוך פקודות, כירון

שמרכיב המסמכים שהיו לנו כביר-גפגפה, כרפידים, האוגדה כרגע באפריקה, בצד

סך כל

המערכי של התעלה. אם מה שהספקנו להוציא, לדלות מתוך המסמכים, יש אצלי כמות

ישיבה נב - אחר הצהריים
הער: ח"ל ב. הראל

מסוימת של מסמכים.

מפקד האוגדה היום זה קלמן?

ידין:

קלמן מפקד האוגדה היום כן.

ב. הראל:

יש לך גם יומן המבצעים של האוגדה?

ידין:

יומן המבצעים מפתחה האש נמצא בלשכת סגן

ב. הראל:

הרמטכ"ל בכספת. לי יש חמצית כיוון שאנחנו

הכנו סיכום המלחמה, סיכום האירועים, יש לי לספר של הסיכום, חמצית מתוך

יומן המבצעים, וזה נמצא אצלי פה.

יש לך חמצית מיומן המבצעים?

אגרנט:

יש לי סיכום, חמצית של יומן המבצעים.

ב. הראל:

אולי תגיש את זה קודם.

אגרנט:

זוהי התכנית, פה יש השקף של פרישת הכוחות

ב. הראל:

לפני פרוץ המלחמה ובעת פרוץ המלחמה

והתכניות המבצעיות - התכניות ההגנתיות של סניף "שוכך יוניס" קטן וגדול,

פרושות על השקפים.

יומן האוגדה נניח מ-28 בספטמבר, זה הכל

לסקוב:

באוגדה?

קודם כל סחי מתחיל יומן האוגדה?

אגרנט:

יומן המבצעים במחכונת מוכרת סופס 2390

ב. הראל:

קיים ממנוהל ומחוייק מרגע החלת היריות.

לפני זה יש יומן מבצעים שבו בעצם קשומים המסמכים והא משרח יותר כיומן

דואר. כחוב בפנים כל המסמכים וההודעות שנחבלו והסימוכים וזה לא נמצא

אצלי, אני לא הכאתי את זה, זה נמצא למטה באוגדה. יש אחי פה, ואני יכול להג

גם זה, מסמך שנקרא "תמצית סיומץ הארועים של מפקדת האוגדה, ~~מאג~~ ארועים עיקריים בין 1 לאוקטובר ועד 6 לאוקטובר 1973" מהתאריך 6 והלאה הדברים מופיעים כיומן המבצעים עצמו.

מי הכין את התמצית הזו ועל סמך מה?

לנדוי:

היא לקוחה ומועתקת מתוך יומן המבצעים.

ב. הראל:

אבל ביומן המבצעים נרשמים בסך הכל כל

פרטי ההודעות, וכאן הוצאו רק הדברים שנראו משמעותיים לסיכום המלחמה.

זה מתוך ספר שנקרא ~~מאג~~ "סיכום האירועים והמבצעים במלחמת יום הכפורים

של אוגדה 252" שבהם כל המפקדים של יחידות הכפופות ל-252 ספרו את קורות

המלחמה, וזה קטע מתוך הסיכום וזה נקרא ~~מאג~~ "תמצית יומני הארועים".

זה מה שסיפרו וזה לא מבוסס על רישום?

אגרנט:

זה מבוסס על ומועתק מתוך יומן המבצעים.

ב. הראל:

אבל זה תמצית מתוך יומן המבצעים כי ביומן

המבצעים

~~מאג~~ יש הרבה יותר ארועים ובהרבה יותר פרטרוט ופה זה רק החוכן.

אבל אפשר לאתר את זה - יש לי בעצם כאן חלק סיומן המבצעים שקדם למלחמת

יום הכפורים "תיק כוננות אוקטובר 1973" והוא המסמך האורגינלי עם דפי

דיווח מבצעים מנוהל על ידי חמ"ל מבצעים.

ממתי עד מתי?

ירין:

מה-1 לאוקטובר ועד ה-6 לאוקטובר. וזה גם

ב. הראל:

כן לא כולו, רק דפים. בסך הכל להביא את הכל

זה כמות גדולה. זה חלק מהדפים שנראו יותר ענייניים לנושא העבודה עצמה

עד ה-6 לחודש שעה 14:00.

אחרי כן יע.

אחרי א.ו.

יע.

ועדת החקירה, 9.1.74
ישיבה נב אחרי הצהריםחח-אלוף ברוך הראל

זה המצית מתוך יומן המבצעים כי ביומן המבצעים יש הרכה יותר אירועים
והרכה יותר פרופרוט.

המצית של היומן זה המצית של זה ?

ידין:

זה המצית של זה. זה המצית של זה ויותר מזה
עד ה-19 בחודש.

הראל:

אמרת עד ה-6 בחודש. זה בחדש-אבל-בפדח-עד-ה-10.

ידין:

זה בתוכן אבל ככוחרת זה עד ה-19.

הראל:

זה יהיה מוצג 187 כן ?

ידין:

188. זה האורגינל ?

אברנט:

זה האורגינל. יש הרכה דפים באמצע. אותם לא לקחתי

הראל:

כי הם לא משמעותיים. אלה הדפים העיקריים, נכון.

מוצג 188

יש הרכה דפים שבשכיל לקרוא אותם צריך הרכה זמן. זה יומן המבצעים של האוגדו

של 252.

יכול להיות שלא בכל הדפים יש חשיבות לענין המבצע

הראל:

או לגבי החקירה. נדמה לי שאלה שסימנתי אותם באינס

להם יש יותר חשיבות, היחר זה הודעות משניות. אמנם קשורות ככוננות

אבל משניות.

אתה יכול למסור לנו כאן ואפשר לצלם כאן.

אברנט:

רגע, המצית הזאת עדין לא הוגשה וזה יקל עלינו.

לנדאו:

האחד הוא מה-6 בחודש, כ-12,50 ומשהו,

לבנפאל:

הבא הוא מה-6 לחודש, כ-13,20 שניתנה הוראה

לחטיבה 275 להפעלה כללית, רציחי לראות אם יש עוד

משהו.

2873

ועדת החקירה, 9.1.74

ישיבה נ"ב אחרי הצהריים

עד: חת-אלוף ברוך הראל

זו תמצית סיומני האירועים בין ה-1 עד ה-19 באוקטובר.

מתוך סכום המלחמה והלקחים, ספר שהכנו ומסרנו לפקוד דרום סיד אחרי המלחמה. בעצם זה ספר הסכום שנעשו ממנו העתקים רבים. העחק אחד ניתן לפקוד, המודפס, וזה כתב היד שנשאר באוגדה ועכשיו מכינים את זה בעצם כספר.

לסקוב:

איך זה נשלח לפקוד, בכתב יד ?

הראל:

חלק מודפס וחלק בכתב יד. אנחנו מסרנו ללשכה של סליק.

נבנצאל:

איזה ערך יש למסמכים כל כך סלקטיביים ?

לסקוב:

לקרא את התומר.

לנדאו:

נראה שהוא הוציא את הדברים הרלנטיים.

אגרנט:

כלומר יש חיק שמכיל תמצית סיומני אירועים בין

ה-1 ל-19 באוקטובר.

הראל:

ה-19 זה יום שצלחנו את התעלה. ובחנועה לא נהלנו

רשימות.

אגרנט:

כלומר זה נעשה אחרי המלחמה ?

הראל:

כן. זה חומר מתוך ספר סכום מלחמת יום הכפורים

יש לי צלום מזה. זה ממודיעין האוגדה. זה מתוך

רשומים שקיימים ויש לנו.

אגרנט:

ממתי זה ?

הראל:

מ-15 בספטמבר עד פרוץ המלחמה.

לנדאו:

אירועים שקדמו למלחמה.

הראש:

אפשר לראות את התאריך האחרון של האירוע.

בעצם זה עד סוף המלחמה.

ועדת החקירה, 9.1.74

ישיבה נ"ב, אחרי הצהרים

עד: ברוך הראל

מי עשה את הסלקציות של המסמכים האלה ?

נבנצאל:

קצין המבצעים ועוז קצין המבצעים.

הראל:

אני חושב שזה עיקר הדברים הנוגעים לענין.

מי עשה את זה ?

אגרנט:

קצין המבצעים ועוזר קצין האגם.

הראל:

עוזר קצין האג"מ של האוגדה הוא רס"נ יורם פרייס.

השני זה תמצית שנעשתה על ידי קצין החנוך של האוגדה והחלק המודיעיני

נעשה על ידי קצין המודיעין. הוא היה הממונה לרכז את החומר לצורך

כתיבת הסכום ואירועים של ימי המלחמה. קצין החנוך הוא רס"נ שריר,

קצין המודיעין הוא סא"ל יוסי שיאר. אלה כולם קצינים של מטה האוגדה.

מי היה ממונה עליהם ? בשעה שהכינו את זה ?

נבנצאל:

אני.

הראל:

אם כן הסלקציה נעשתה בעצם על ידך ?

אגרנט:

הסלקציה נעשתה על ידי עוזר קצין האג"מ והסכום

הראל:

של החלק הראשון נעשה על ידי קצין החנוך.

אחרי כן א.ד.

2875

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נ"ב - אחה"צ

לפני כן יע.

אד

העד: חח-אלוף ברוך הראל

ב. הראל: יש לי כאן מברקים.

לנדוי: יש לך "שובך יונים" קסן וגדול?

ב. הראל: מפה מקורית - קוד "סיריוס" עם שקפים של היערכות הכוחות לפני המלחמה ובעת פרוץ המלחמה. אלה התכנונים לחגבור הקו: "שובך יונים" קסן, ו"שובך יונים גדול".

היו"ר אגרנט: כל זה יחד?

ב. הראל: זה הכל מיכלול אחד. זוהי מפה אחת ו-3 שקפים.

פה יש לי מברקים שמויינו על-ידי קצין מודיעין. הסלקציה נעשתה על-ידי קצין המודיעין, והסימון נעשה על-ידי עוזרו של הדברים העיקריים. כאשר זה כולל מברקים שהעברנו מתוך התצפיות שלנו לפיקוד, וכן תשובה אחת של הפיקוד אלינו.

צאצאצאצא: קיבלנו את האינפורמציה מהמעוזים ומהחטיבות, והעברנו את האינפורמציה לפיקוד.

לסקוב: זהו דו"ח מהמעוזים אליכם?

ב. הראל: זהו דיווח שאנו העברנו לפיקוד בהסחמך על האינפורמציה של המעוזים. זהו דו"ח שלנו לפיקוד.

היו"ר אגרנט: אחת אומר שאלה הם מברקי מודיעין שאתם העברתם לפיקוד.

ב. הראל: .. על-סמך דיווחים מהמעוזים והחטיבות.

לסקוב: מאיזה תאריכים?

ב. הראל: החל מה-2 לחודש. יש כאן מברקים מה-2 באוקטובר, 3 באוקטובר, 4 באוקטובר. לא הבאתי את כולם.

2876

אד

- 52 -

ועדת החקירה - 9.1.74
ישבה נ"ב - אחה"צ

העו: חת-אלוף ברוך הראל

הדו"ח של אלוף פיקוד הדרום לפיקוד של מיפקדת
האוגדה בגיזרה 275 - כלול בפנים?

לסקוב:

עד לאיזה תאריך?

היו"ר אגרנט:

עד 5 לחודש, כולל.

ב. הראל:

זהו ריכוז יומי. כל אירוע בפני עצמו מועבר

מהתצפיות לחטיבה, ומהחטיבה - אלינו, ואנו מוציאים זאת לפיקוד באופן מיידי.

פעם ביום, בערב בשעה 18.00, אנו עושים ריכוז יומי. מה שאני מגיש עכשיו

זהו ריכוז יומי. כל יום - מסמך.

אני מבין שכל אחד מהמסמכים האלה הוא ריכוז יומי

היו"ר אגרנט:

לפיקוד.

נכון. חוץ ממסמך מיוחד אשר מופיע פעמיים - זהו

ב. הראל:

הנושא של הופעת ה-סאם 3 באזור איסמעיליה. זהו אירוע

מיוחד שהגשנו אותו.

כל אחד מהמסמכים הוא ריכוז יומי לפיקוד, חוץ מאחד.

היו"ר אגרנט:

זהו מסמך שהוצא ב-4 באוקטובר בנושא ספציפי אחד -

ב. הראל:

הופעת סאם 3 באזור איסמעיליה.

זאת קיבלתם מהפיקוד?

לסקוב:

זה מתוך התצפיות שלנו. זוהי ראייה שלנו.

ב. הראל:

יש לי כאן מברק של פיקוד דרום אג"ם שנשלח אלינו.

זהו נושא אחד: המברקים שלכם אל הפיקוד.

היו"ר אגרנט:

2877

אד

- 53 -

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נ"ב - אח"צ

העד: תת-אלוף ברוך הראל

ב. הראל: אני מגיש מסמך של מודיעין פיקוד דרום אלינו.

הי"ר אגרנט: קודם-כל אתה מגיש ריכוזים יומיים, שמסרתם לפיקוד, פרט למסמך אחד שאיננו ריכוז יומי אלא מוסר על מאורע אחר מיוחד. כל זה מופיע יחד.

ב. הראל: אני אסדר את המסמכים לפי סדר התאריכים.

הי"ר אגרנט: אולי נעשה הפסקה ובזמן ההפסקה הוא יסדר את המסמכים.

(ה פ ס ק ה)

הי"ר אגרנט: אני מחדש את הישיבה לאחר ההפסקה.

אתה מגיש ביחד את דו"חות אצ' התצפיות היומיים מה-2 עד

5 לחודש אוקטובר וכן שלושה מסמכים ספציפיים מה-4 בחדש. כל זה מוגש

מוצג מס. 190
כמוצג מס. 190.

אלינו המסמך הבא הוא מברק ממודיעין פיקוד דרום/מה-5 באוקטובר. נסמן זאת כמוצג 191 - מברק ממודיעין פיקוד דרום אליכם, מה-5 באוקטובר.

ב. הראל:

הי"ר אגרנט: מוצג מס. 191

לנדוי: לשם מה אתה מביא את זה דווקא?

ב. הראל: יש שם אינפורמציה של הפיקוד אלינו.

הערך: תח-אלוף ב. הראל

ב. הראל: המסמך הבא זהו סברק מפיקוד דרום אג"ס לאוגדה 252 אג"ס, מ-6 לחודש שעה 13.30.

היו"ר אגרנט: זוהי כבר פקודה?

ב. הראל: זוהי פקודה כוננות לכניסה ל"שובך יוניס".

היו"ר אגרנט: נסמן את המסמך הזה כמוצב 192.

מוצב מס. 192

אנחנו רוצים לקבל ממך את כל הפקודות, או את כל היומן, או האירועיים בימים 5 ו-6 באוקטובר. לא רק את הדברים שבחרת, אלא את הכל.

ב. הראל: אחם רוצים את כל החומר. אני ארשום זאת לפני ואשלח לכם. אינני יודע מזה כולל. אני התרשמתי שזוהי ערימה גדולה של

ניירות מסוג זה.

היו"ר אגרנט: אתה יכול לצלם זאת ולשלוח לנו.

ב. הראל: אני יכול לשלוח את המקור.

היו"ר אגרנט: אם כך, תשלח את המקור ונצלם אותם כאן.

ב. הראל: פרסתי לפניכם את מפה סיני, שהיא כוללת את ההיערכות

שקדמה למלחמה. למעלה זה כולל את שני התכנונים של "שובך יוניס קטן" ו"שובך יוניס מלא" או "מורחב", וזה היינו-הן. שני החשקפים הם מבוללים למטה.

היו"ר אגרנט: אתה מציג מפה המראה את ההיערכות. מתי זה?

ב. הראל: היערכות שהיתה עד פרוץ המלחמה.

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נ"ב אה"צהערך : חת-אלוף ב. הראלהיו"ר אגרנט: היערכות שכללה את שובך יוניס ?ב. הראל: למעלה יש שני שקפים.היו"ר אגרנט: אחת לא אמרת שזה כלל שובך יוניס קטן וגדול?ב. הראל: זוהי מפה המכוסה עם ההיערכות לכל השנה, כולל יום פתיחת המלחמה. למעלה מגוללים שני חשקיפים, שאחד הוא שובך יוניס

קטן.

היו"ר אגרנט: באותה מפה?ב. הראל: כאן יש שקפים. אני מראה את פריסת הכוחות.היו"ר אגרנט: מה יש שם?ב. הראל: אלה הן התכניות האופרטיביות להגנת סיני, או הגנת התעלה.

זה כולל שובך יוניס קטן ושובך יוניס גדול. אלה שני

תכנונים אופרטיביים.

נכנצל: זוהי מפה של 1:100,000.ב. הראל: זוהי מפה 1:100,000.היו"ר אגרנט: יש פה צא שני דברים.ב. הראל: מפה אחת שכוללת שלושה דברים: היערכות הכוחות ביום המלחמה,

וגם לפני זה. זאת אומרת - היערכות כוחות עד יום פריצת

המלחמה. ושני תכנונים, שאני מניח שידברו עליהם, או שכבר דיברו עליהם.

לסקוב: אולי בקווים כלליים יתאר העד את זה על רקע של "שובך יוניס".היו"ר אגרנט: אולי קודם תסביר לנו מזה "שובך יוניס" גדול או קטן.

(אחרי-כן - מי.)

2880
לפני כן - אך
מ"י

ועדת החקירה - 9.1.74

ישיבה נב' - אה"צ

העד: תא"ל ב. הראל

קודם כל, המפה כוללת כאן את הפריסה הקבועה של המעוזים ב. הראל:

והכוחות בקו התעלה, מרפידים ועד התעלה. זה השקף

המונה על המפה. זה היה כל הזמן בסיני.

יש שני תכנונים שכללן חיגבור ושינוי מהמצב הזה

לקראת מתיחות או מלחמה.

זה בטחון שוטף. לסקוב:

זה בטחון שוטף, כן. ב. הראל:

התשקיף הראשון זה התשקיף שכולל היערכות של מה שנקרא

"שובך יונים קטן", היערכות של הכוחות של הבטחון השוטף, שונה מהמצב היום-יומי,

וזה קורה במצבי כוננות מיוחדים, היערכות לקראת מלחמה. זו הייתה פחות או יותר

הפריסה...

מה היו הדברים הבולטים בשוני? לסקוב:

הדברים הבולטים הם בהוצאת האנשים מהמעוזים המדוללים... ב. הראל:

אולי באמת תתן לנו את הרשימה. "שובך יונים קטן" זה ידין:

הוצאת האנשים...

הוצאת האנשים מהמעוזים המדוללים... ב. הראל:

אחא אמרת כוננות לקראת מלחמה? לנרדי:

זה מצב כוננות מיוחד או פתיחה באש, שאיננה מלחמה ב. הראל:

כוללת.

זמה זה כולל? היו"ר אגרנט:

זה כולל הוצאת האנשים מהמעוזים המדוללים; הוצאת ב. הראל:

התצפיות מקו המים אחורה; הזזת המחסומים אחורה...

על כביש החמ"ם או לכביש הרוחב? ידין:

מ.י.

ועדת החקירה - 9.1.74

ישיבה נב' - אחה"צ

העד: תא"ל ב. הראל

כן, מכביש התעלה לכביש הרוחב, או, כמקופות אחריסא
לאורך הקו, איפה שהם מסומנים, באיזה שהוא מקום בין

ב. הראל:

כביש הרוחב לכיכר כביש חת"ס.

פריסת הסנקים קדימה...

מה זה קדימה?

ידין:

קדימה בקרבת התעלה.

ב. הראל:

הסנפירים בצפון, למשל?

ידין:

חלק מזה זה בקרבת הסנפירים.

ב. הראל:

... הכנסת סנקים למעוזים, לחלק מהמעוזים, מעוזים

פרובלימטיים.

זאת אומרת זה אוחן הפלוגות שצריכות להיפרס על המעוזים?

לסקוב:

כן. זה כולל כניסת סנקים לדוגמה למעוז הסוח,

ב. הראל:

כניסת סנקים למעוז כוצר, כניסת סנקים לכל אחד מהמעוזים

שכבזרה הצפונית, וחוספת ארטיילריה, הגדלת כמות הקנים הארטיילריים.

ביחוד 175, או לא דוקא?

ידין:

לא, זה לא משנה. במקרה זה ה-175 היה בקו. זו תוספת

ב. הראל:

של הגדוד העורפי, הבאתו קדימה. אלא זה כולל

הוראת מיחדות להתנהגות אנשים במעוז, קרי: תנועה רק מאחורי מחסות, כניסה לא

לכוננות ספיגה, כמושג כולל.

מה פירוש הדבר?

היו"ר אגרנט:

פירוש הדבר: מוכנים לקבלת הפגזה ואש של האויב,

ב. הראל:

שלגבי האנשים המשמעות היא תנועה מאחורי מחסות בלבד,

לא נעים בלויים לאויב, חבישת כובעי פלדה ואפודי מגן; תצפיות רק דרך פריסקופים

ולא חפצית ישירה.

אלה עיקרי הדברים.

מ.י.

ועדה ההקירה - 9.1.74

ישיבה נב' - אחה"צ

העד: הא"ל ב. הראל

זה לא אומר דוקא כניסת אנשים לתוך המעוזים.
כן. מי שאיננו מוכרח להיות בחוץ, חייב להיות
תחת מחסה.

היו"ר אגרנט:ב. הראל:

זה הפירוש, להיכנס לתוך המעוז?
לתוך הכונקרים. מי שחפקידו אינו מחייב אותו להיות
מחוץ לכונקר, חייב להיות בחוץ הכונקר.
זאת אומרת זה הכל הגנתי, דפנסיבי.

היו"ר אגרנט:ב. הראל:

לפתיחה באש של האויב.

נבנצל:ידין:

זה מה שנקרא ספיגה?

היו"ר אגרנט:

כן.

ב. הראל:

אם אנחנו מחזירים אש נפוחתים באש, אז האנשים שצריכים

להחזיר אש מוכרחים להיות מחוץ לכונקר.

השקף השני, השקף האחרון, שהוא "שובך יונים גדול"...

קוראים לו "שובך יונים גדול"?

לסקוב:

"שובך יונים מלא", מורחב, זה שובך יונים במתכונת

ב. הראל:

המלאה.

מה כתוב על השקף?

לנרני:

"שובך יונים".

לסקוב:

"שובך יונים". למטה זה "שובך יונים" קטן, וזה

ב. הראל:

"שובך יונים" מלא או מורחב. זה אותו שובך יונים בסופו

של דבר, שהוא כולל כניסה להיערכות, פרט למה שנעשה ב"שובך יונים קטן", הכנסת

החטיבה העורפית קדימה...

במקרה זה 401, כן?

ידין:

ב.י.

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נב' - אחה"צהער: תא"ל ב. הראלב. הראל:

במקרה זה 401, שנכנס גרוד סנקים לכל אחת משלוש
הגזרות הקיימות, כך שכל גזרה כוללת שני גרודי סנקים.
כלומר צפון, מרכז ודרום?

היו"ר אגרנט:

נכון.

ב. הראל:

איפה רואים כאן שזה הכנסת חסיבה קריסה? באיזה
סימונים?

נכנצל:

רואים שפשוט בכוחות יש יותר סימונים, יש סימונים
נוספים על גבי המפות עצמן.

ב. הראל:

זאת אומרת כל גזרה יש לה שני גרודי סנקים, זה כולל

חוספת כוחות חיל רגלים וסיוורים; זה כולל חוספת ארטילריה; זה כולל חפיסת
המצרים של הג'ירי והמיחלה...

חוספת ארטילריה מעבר ל"שובך יונים" קטן?

לנדוי:

מעבר ל"שובך יונים" קטן, כן.

ב. הראל:

... זה כולל החפיסה של מצרי הג'ירי והמיחלה על-ידי

כוחות חי"ד; אבטחה כל העורף, כל המחנות העורפיים, על-ידי כוחות נוספים שבאים
מבחוץ, כוחות מצוחדים לאבטחה; החזקת חסיבת סנקים, כעתודה...

נוספת, שלישיית?

ידין:

שלישיית, חסיבת סנקים שלישיית כעתודה למכות נגד.

ב. הראל:

במקרה זה על מה דובר, איפה?

ידין:

על חסיבת בית-הספר, המקום של החסיבה השלישיית הוא

ב. הראל:

בין ביר-גפגפה לכביש הרוחב, באזור כביש הרוחב.

האם זה כסמכות האוגרה להנחית, או היא צריכה לקבל

לסקוב:

אשור לזה?

מ.י.

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נכ' - אהה"צהער: חא"ל כ. הראל

כ. הראל: זה אוגדה נוספת, זו כבר תכנית פיקודית. "שובך יוניס" קטן כולל רק את האוגדה; "שובך יוניס" מורחב כולל בעצם את החטיבה העורפית, שהיא באופן פורמלי כפופה לגיס, ומבצעית - לפיקוד. והחטיבה נוספת, שהיא במקרה זה חטיבת בית-ספר, חטיבה 7 היתה פעם מחוכננת, שהיא החטיבה השלישית. סך הכל התכנית שאני מראה היא תכנית פיקודית. אני הצגתי עכשיו את התכנית הפיקודית.

היו"ר אגרנט: "שובך יוניס" גדול זו תכנית פיקודית?

כ. הראל: נכון. גם "שובך יוניס" מורחב, גם "שובך יוניס" מלא.

היו"ר אגרנט: מורחב וגדול זה אותו דבר, אני מבין.

כ. הראל: "שובך יוניס" קטן כולל רק את הכוח שהיה בתעסוקה.

שינוי מיקום - גם זה מחייב אישור של הפיקוד, אבל זה לא מחייב הכנסת כוחות או גורמים נוספים. "שובך יוניס" מלא מחייב הכנסת שני כוחות נוספים: אחד - זה חטיבה עורפית, שבמקרה זה מדובר על חטיבה 401, והכנסת חטיבה נוספת...

ידין: מה זה נוספת?

כ. הראל: חטיבת בית-ספר.

ידין: מה היה מספרה אחר כך?

כ. הראל: 460.

לסקוב: אם ההוא היה ספיגה, מה היתה המטרה של זה?

כ. הראל: כל התכנית של "שובך יוניס" היא הגנתית. מטרה של

חטיבת בית-ספר היא החקפות...

לסקוב: לא, המטרה הכוללת של "שובך יוניס" מלא?

כ.י.

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נכ' - אחה"צהער: חא"ל ב. הראלב. הראל:

"שובך יוניס" מלא מטרתו הגנת סיני והריפת האויב
במקרה של פלישה.

לסקוב:

כלומר לא לתת לו לחדור, להשמיד אותו על התעלה,
להשמיד אותו לפני זה.

ב. הראל:

"שובך יוניס" יש לו כמה שלבים: השלב הראשון - הבליסמה
על התעלה...

לסקוב:

כלומר לדפוק אותו על המים.

ב. הראל:

לדפוק אותו על התעלה, למנוע צליחה. אם הדבר הזה לא
מצליח - זה לחימה יותר לעומק. והשלב האחרון זה הנחתת

מפאצאצא התקפת נגד על-ידי החטיבה העורפית, החטיבה השלישית, לשם הדיפת האויב
חזרה אל התעלה.

אלה התכניות.

עכשיו, כמובן שיש לכל אחד מהמקרים שהזכרתי חיק בפני

עצמו, עם כל הפירוט.

לסקוב:

מבחינת הנומנקלטורה - אם מפקדת האוגדה צריכה לתת

פקודה ב"שובך יוניס" קטן, היא אומרת: הפעל "שובך

יוניס קטן". האם זה מחייב אישור הפיקוד, אישור מטכ"ל? אחה לא יודע.

ב. הראל:

אישור פיקוד. אגש אינני יודע אם הפיקוד צריך אישור

של המטכ"ל. זה אינני יודע. כדי לעשות את זה יוחר

כולל: המצב הנוכחי מאבבטחון שוטף, מאושר על-ידי הפיקוד. כל שינוי, ויהי

תפיסת מעוז, הכנסת מעוז נוסף, כלומר אם אני מחליט סחר לתפוס עוד מעוז, אני חייב

צאצא לקבל על זה אישור מהפיקוד. כל שינוי מהמצב של בטחון שוטף מחייב אישור,

ולפעמים פקודה מהפיקוד. יההכדל בין אישור לפקודה, זה אם אני עושה והפיקוד

מ.י.

2886

ועדת החקירה - 9.1.73
ישיבה נב' - אחת"צ

העו: תא"ל ב. הראל

מאשר, או שהפיקוד נותן פקודה מיוזמהו.

ואז נכנסת גם שאלה של עיתוי, מסתי זה צריך להיכנס. לסקוב:

כלומר אז הפקודה צריכה לכלול את הפרטים האלה.

נכון. ב. הראל:

אז זה כולל אם כן גם את "שוכר יונים" קטן? היו"ר אברנט:

כן. זה אמור לגבי כל שינוי ממצב כסחון שוטף הקיים. ב. הראל:

זאת אומרת אם אפילו לא יוריס ואין מלחמה, כל שינוי

שאנחנו רוצים לעשות מחייב אישור של הפיקוד. אני מביש הצעה, הפיקוד מסכים -

אני עושה; הפיקוד לא מסכים - לא עושה.

אחרי כן רשמה א.י.

לפני כן מ.י.

א.י.

ועדת החקירה - 9.1.74

ישיבה נ"כ - אחה"צ

העד: צפא תח אלוף ברוך הראל

ידין:

לפני שנכנס נניח עוד מעט למה שקרה

ממש, תגיד לי מבחינת המצבה של הסנקים לפי שובך יונים מלא בשבת. ז"א כמה היו

כלי חטיבת בי"ס. בחט' הקו ובחט' 401 כמה סנקים היו?

תא"ל ב. הראל

חט' 14 ב-6.10.73 כללה 92 סנקים, זוהי

חט' הקו. חט' 401 כללה 88 סנקים או 90 אינני זוכר בדיוק.

ידין:

חט' בי"ס היחה צריכה להיות...?

תא"ל ב. הראל:

חט' בי"ס כללה 44 צנטוריונים ו-61

פסונים או 62 אני לא זוכר בדיוק.

ידין:

סה"כ זה 285 בערך.

תא"ל ב. הראל:

החכנית במקורה היחה צריכה לכלול בקרבת 300

סנקים אבל עוד 2, 3 סנקים הם כסה"כ לעוצמה לא היו משמעותיים. ואם זה משנה אני

יכול לאמר במדויק. החכנית בכללה היחה צריכה לכלול 293 סנקים.

אני רוצה להגיש כמה מסמכים נוספים.

יו"ר אגרנט:

אנו מקבלים את המסמכים, מפה עם 3 חשקיפים

וזה מס' 193.

תא"ל ב. הראל:

אני רוצה להגיש מסמכים נוספים שהם מתוך

האוג' (1) דן בעלאת רמח הכוננות נכון לגא - 1.10.73 זו פקודה של האוגדה ליחידות

של האוג' וכמוכן ליריעת פקוד דרום. כל מסמך שאנו מוציאים ליחידות הכפופות

מוציאים הרמה האמורה. בראשון לאוק' יש גם השלמה למסמך זה, ששלמת פקודת הגברת

הכוננות.

יו"ר אגרנט:

זה מוצג 194

תא"ל ב. הראל:

אני רוצה להגיש שני סיכומי ישיבות מטה

של האוגדה וזה מסמך פנימי. אלה סכומים של ישיבות מטה של אחד ושנים האוק'.

הענין שלהם הוא הקטע הנוגע לכוננות.

א.י.

ועדת החקירה - 9.1.74

ישיבה נ"כ - אחה"צ

הער: תא"ל כרוך הראל

זה מוצג 195

יו"ר אגרנט:

עכשו יש לי כאן עור מסמך שדן בהגברת

תא"ל ב. הראל:

רמת הכוננות והוא נכון ל-2 ל-10. גם כן מברק פנימי של האוג' ליחידות לידיעת פקוד דרום. זוהי פקודה של האוג' לכוחות לידיעת הפיקוד.

יש בידי שני מסמכים מתאריך 0200 5.10.73 בלילה גם כן מברקים שהוצאו ע"י אוג' 252 לפקוד דרום. והשני ב-0400 בבוקר, א

0602 0502
זה 2050 או 2050?

לסקוב:

5 לחורש 0200 זה המסמך שדן בריכוז דרישות

תא"ל ב. הראל:

אמצעים למכצעים אופרטיביים שאנו דרשנו מהפיקוד, שהאוג' דרשה מהפיקוד. מאח אוג' 252 אג"ס אל: פיקוד דרום אג"ס. דרשנו אמצעים ותגבור לצורך שובך יוניס. המברק הוא כהול. המיסוכין של המברק זה מכ. 250.

מה הכוונה?

יו"ר אגרנט:

שובך יוניס גדול. אנחנו דרשנו חגבורות

תא"ל ב. הראל:

כוון שהתכנית האופרטיבית לפי הפקודה שקבלנו בזמנו מפקוד דרום ויש כאן את הסימוכין של החיק. לפי החיק היו צריכים להגיע הכוחות הנוספים להשלמה. המברק הזה הנהול של 5 לחורש כלילה דורש את ההשלמה הזאת.

העובדה שהם נשלחו ב-2 וב-4 כלילה אומרו

נכנצל:

משהוא?

לדעתי זה מסביר את הבהילות שהיחה באוג'

תא"ל ב. הראל:

או נאמר כדחיפות שהאוג' הרגישה בצורך כי אחרת אפשר להסתפק במסמך רגיל.

כשעות יוחר רגילות.

נכנצל:

כן בשעות יוחר רגילות, נכון.

תא"ל ב. הראל:

זה היה אחרי שקבלחם פקידה להיכוון לשובך א

לנדוי:

יוניס גדול?

א.י.

ועדת החקירה - 9.1.74

ישיבה נ"ב - אחה"צ

הער: תא"ל ברוך הראל

תא"ל ב. הראל: זה מסתמך על החצפיות של האוג' על הרגש

הכוננות שהסבב חייב. זה מברק מ-5.10 שעה 0200. אמצע אמצע זה כרוך תכנית הגנתית מובהקת. והמסמך השני הוא מאותו לילה בשעה 0400. 5.10. שעה 0400 שהנדון שלו הוא ריכוז דרישת אמצעים למכצע בן דיגו שהוא מכצע מיוחד החקפי לצורך חיטול סוללות הסילים וזה בדרך כלל שלב מכין להחקפה. וזה הוגש על ידינו ב-5.10. ב-4 בבוקר אל פיקוד דרום אג"ם. זה אמצעים שדרשנו כבר במאי ויש בפנים פירוט הדרישות שהגשנו החל ממאי ועד 5.10.

יו"ר אגרנט: מוצג 198 למסמך של שעה 0400.

תא"ל ב. הראל: יש לי כאן עוד שני מברקים שלנו ליחידות

הכפופות בענין כוננות נגד מטוסים לתקיפה נגד מטוסים. האחד הוא מ-4.10 11300 זה מברק של האוג' לכוחות הכפופים לאוג' בנדון כוננות נ"מ בקו. האחד נכון ל-4.10 שעה 100 והשני נכון ל-6.10 שעה 0915.

יו"ר אגרנט: זה חאריך ההוצאה? נוכל לקחת את המברקים

ביחד. הם מוצג 199.

תא"ל ב. הראל: במברקים אלה נאמר הגברת כוננות נ"מ

וקבועה מדוייקת כמה עמדות חייבים להיות בכל אחד מהמקרים. זה לא נושא שניתן לשקולו של מפקד המעוז או של המח"ט כמה ית' נ"מ מותר לו וזה שונה מהשיגרה בדרך כלל בשיגרה יש גם כן כוננות נ"מ, כאן זה הגברת הכוננות.

אחרי כן א.ו.

לפני כן אי.
אר.

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נכ - אחר הצהריים
הער: תא"ל ב. הראל

צג 200 ב. הראל:

ישב כידי מסמך של מח"ט 14 היה, הוא ודאי
הגיש אותו. זה ששתלשלות המאורעות ערכ

מלחמת יום הכפורים של חטיבה 14 שהיחה בקן מה-2 לחודש עד 8 לחודש, שעה 1700.

מי הכין את זה?

נכנצל:

חטיבה 14. כיוון שדרשתי את יומן המבצעים

ב. הראל:

ותם לא רצו לתת לי כי הם כפופים עכשיו לאוגדה

של אריק, לכך קיבלתי את זה מהחטיבה.

יש לי עוד מסמך אחד של חטיבה 14 -

צג 201

לוח אירועים של חטיבה 14 החל ב-6 לחודש וזה מה שמעניין - הפעולות שנעשו

בחטיבה משמונה בוקר.

זה לא מה שקיבלנו קודם?

ידין:

קודם זה היה עד שמונה רק?

לנדוי:

זה יותר מפורט. זהב מה-6 לחודש עד

ב. הראל:

26 לחודש. אוקטובר.

יש פה איזה *overlap* של חצי יום.

לסקוב:

נכון, יש פה איזה חפיפה.

ב. הראל:

יש פה גם בענין שובך יוניים?

לנדוי:

כן, אני אסביר את המסמכים.

ב. הראל:

ביחס לבית הספר לשריון - הסנקים של בית הספר

ידין:

היו אצלכם?

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נב - אהר הצהריים
הער: תא"ל ב. הראל

ב. הראל:

כ. בדרך כלל מוחזק כסיני ברוד נוסף .

מחטיבה 7 פרט לכוחות של אוגדה 242

שלקחו אותם לצפון אח הצוותות של מחטיבה 7 הורידו לרמה ואת הצוותות של בית הספר לשריון הורידו להנה.

ידין:

זה כבר ביום ששי בשעה 11, כבר הם כאו?

ב. הראל:

הם התחילו לבוא ביום ששי. התחילו לבנות נחיתות של המטוסים .

ידין:

בסדר עכשיו אני מבין .

ב. הראל:

הם הגיעו ביום ששי וכיום שבת בבוקר היו מוכנים לפעולה.

אגרנט:

בזה סיימת את הצגת המסמכים?

ב. הראל:

כן.

ידין:

לפני שניכנס לכל מיני שאלות = וכל מיני

פרטים יש פה בעיה אחת שלא ברורה, והיא אנן

רוצים שאתה תסביר. ואני אסתמך בשאלות שלי על התקציר הזה, אבל זה לא משנה.

אני מבין שכיום שבת בבוקר ביום הכפורים אחס קיבלתם כבר הוראות מהפיקוד מהמטכ"ל

שמשו. פה כתוב אצלך ב-0905 - חמ"ל אוגדה ל-401 סמ"ס - יוזמה עצמית,

זאת אומרת יוזמה של האוגדה.

ב. הראל:

נכון.

ידין:

"להכין את החטיבה לשובך יוניס מורחב" לפיכך

כשאתה אומר לחטיבה להכין את החטיבה לשובך

יוניס מורחב, מה פירוש? זה רק כוונות זה שום פעולה או מה?

ועדת החקירה - 9.1.74

ישיבה נב - אתר הצהריים
הער: ת"ל ב. הראל

א.ו.

ב. הראל: פירוש הדבר גמר חימוש, זאת אומרת הכנסת

התחמושת פנימה, הכנסת הזיווד מכשירי הקשר

לחוך הסנקים, בדיקת כשירות שכל הסנקים מחוממים, מוכנים לתנועה. פקודות
פתנו, זאת אומרת לוודא שהפקודות ניחנו.

יריין: אז אם אני מביין את זה נכון, אאתם כתשע

יש לכם קבוצת פקודות לשוכך יונים רגיל,

זה לפי ההוראות שאתם מקבלים.

ב. הראל: לא, פקודה שהחקימה אצלנו .

יריין: אבל אתם קיבלתם הוראה שצריך להכין ---

ב. הראל: לא. הפקודה לשוכך יונים נתקלה אצלנו

לפי המבוק שיש ביריין.

יריין: זה המבורק בטלפרינטר. בטח היה איזה טלפון.

ב. הראל: היה טלפון בשעה תשע וחצי או עשר בזמן

קבוצות פקודות שאנחנו קיימנו רענונים

הגשתי לכם מסמך סיכום ישיבות מסג. וכישיבות המטה אנחנו חייכנו, זאת אומרת בגלל

אתן

אולי אני אחחיל לספר, בגב רקע -

כאתי לאוגדה כאוגוסט אחרי שנעדרתי מסיני

משך שנתיים וכמובן שלקח לי כמה ימים ללמוד את הקו מחדש, מבחינת מה השתנה בו.

כמובן שגם קיבלתי מאלברט הסבר על המצב בחעלה באותם הימים של סוף אוגוסט כשכאתי

לאוגדה. משך ספטמבר ותחילת אוקטובר היו לנו מספר כוננויות שבבעו כתוצאה מצילומי

אוויר וגילוי של הגבור העצמה כסיני. החל מהראשון באוקטובר היתה חכונה מיוחדת

בחעלה, בעצם לא על הקו הקדמי של התעלה אלא יותר לעומק בקו השני נאמר של המצרים

בצר המערכי של ההעלה. ובעקבות הפעילות המוגברת אצל המצרים, וגם בעקבות הפעילו

והפלת המטוסים הסוריים הוגברה הכוננות בסיני. המשמעות של הגברה כוננות פירוש:

תוספת חצפיות, לשם גילוי הנעשה בצד השני, ערנות בנושא מיקושים וחדירות של חוליות אויב, פעולה פניעה להחרת חוליות של האויב לתוך השטח וכפיקר רענון חכנונים מבצעים במקרה של התדרדרות. כין הראשון לששי היו הרכה גילויים בקו הקדמי שהצביעו על ריכוז כוחות רציניים וביצוע פעולות בלתי שגרמיות לנושא בסחון שוסף. לדוגמא, ואם מותר לי להשתמש במסמכים שהגשתי לכם, מסמכי מודיעין: בשני לחודש, בשני לאוקטובר, נחנלחה חנועה בלתי שגרמית של כוחות בקו, שהפירוש שניתן על ידי המודיעין של האוגדה או או חגבור הקו או החלפת כוחות אצל המצרים. כפירוש ששלחנו לפיקוד כחוב"ט "כמשך היום נצפתה חנועה בלתי שגרמית של רק"ם (רכב קרבי משוריין) חת"ם וצירוד צליחה באזור מחתת אל-בלאח שה האי אל-בלאח ובגזרה הדרומית. זה היה בשני לחודש. ברור שו היחה יריעה בלתי שגרמית וציינו שהיא לא שגרמית.

אני עובר למסמך אחר של השלישי לחודש (גם כן

מסמך מודיעין) מסמך של סיכום מודיעיני ששלחנו לפיקוד בשלושה לחודש וכו נאמר שבקילומטר ה-138.5 בשעה 8:40 בבוקר, 25 חיילים מפרקיסם מוקשי נעל. ובהמשך כתוב בק"מ ה-145 בשעה 11:10 חיילים פוצצו חמשה מוקשים בקו הראשון. מבחינת ניתוח של דבר כזה המשמעות שמכינים פרצות בשדות המוקשים. זה הרו"ח הנכון לשלישי לחודש. זה מוכיח לא על הגנה,

זה אז חשבתם או היום?

יריין:

אני אומר מה זה מצביע היום. זה מצביע

ב. הראל:

בכל מקרה. זה כתוב בכל הספרים.

אני יודע שזה כתוב בכל הזפרים. לא כל פעם

יריין:

אנשים זוכרים זה כתוב בספרים.

ב. ראל:

משלב הזה המודיעין של האוגדה איננו נחרש
ואיננו מתבקש, הוא יכול אולי להגיד, מה הוא
חושב מבחינת ההערכה. בינתיים זה ציון עובדות.

לנדוי:

זה היה דבר כלהי שגרתי? אתה היית שנתיים
לפני כן בתעלה, לא באגף היו מקרים כאלה?

ב. ראל:

היו מקרים של הנחת מוקשים והיו מקרים של
הזח מוקשים. יכול להיות מקרה של פיצוץ
של מוקשים אם זה מפריע להם לתנועה. למשל, סגלף דרך שרוצים פחאום לפתוח אותה.
אך במקרה זה הייתה פתיחת מוקשים על הקו הקדמי כש. משם קדימה אין איפה
להתקדם אלא אלינו.

אחרי כן יע.

יע.

2895

ועדת החקירה, 9.1.74

ישיבה נ"ב, אחר-הצהרים

עד: תת-אלוף ב. הראל:הראל:

היו מקרים של הנחת מוקשים והיו מקרים של

הזנת מוקשים.

במקרה זה היו פתיחת מוקשים על הקו הקדמי, כלומר, משם קדימה אין לאיפה להתקדם. ברוח של הרכיעי בחודש, מופיע תנועה בלתי שגרתית בקו. בתאריך 4 לחודש. והפירוט כולל: קברית (כיון האגמים) בשעה 19, 50 כלי רכב עם אורות נעו צפונה על ציר טסט, שהוא ציר התעלה.

בקוברי ג, מול המתלה, בצד המצרים, בשעה 20.30, בין 8 ל-8.30 בערב, 30 כלי רכב נודדים עם אורות נעו על ציר סואץ קהיר, לכוון סואץ. זה היה בין 8 ל-8.30.

ובשעה 22.25, 90 כלי רכב בקבוצות קטנות, נעו על ציר שרר, קהיר סואץ לכוון סואץ. ב-4 לחודש היה דוח מיוחד, כל הדוחות האלה הוגשו בשעה 18.00 בערב, הדוח שאני כרגע מדבר עליו הוגש בשעה 16.55, עם גלוי האירוע. והנדרון שלו הוא פצוצים בתעלה בק"מ ה-63.5, זה יוצא באיזור פירדאן. זה בהחלט אירוע לא שגרתית. כי הפיצוצים היו בחוף המים. בקשר לדווח, אם זה מעניין יש מסמך. בתאריך 3/10 בין השעות 13.30 - 15.50 כוצעו פיצוצים במים, בחוף התעלה בק"מ ה-63.5. תצפית קרובה פה דווחה רק על ההכנות לפיצוצים של שני הפיצוצים האחרונים. התהליך היה כדלקמן (מצטט) שלושה חיילים ע"ש 13.30-15.50 שלושה מסענים, ירדו מהסוללה למים, חברו במקביל אח המסענים לחוט הפעלה חשמלי. בקצהו השני הגיע אל תעלה הקשה הקשר, על הסוללה. המסענים הונחו במרחקים של 42-5 ק"מ מהקיר, כאשר עומק המים במקום זה היה כ-40 - 50 ס"מ. נראה כי המסענים הונחו במקומות מוגדרים ולא ללא הבחנה. מאחר והחיילים נראו, לפי ההתרשמות, מחפשים מקום להניח את המסען. לא כוצעו מדידות ולא נחקבלו תוצאות הפיצוצים. יש לציין כי במקום קדימה סוללת מכשול, בגובה של 10 מטר מקו המים. "

ועדת החקירה, 9.1.74

ישיבה נ"ב, אחר-הצהרים

הראל:

היום אנר חושבים שזה היה פיצוץ מוקשים קד המים היה ממוקש, והם על ידי הפיצוצים האלה הכשירו אותו כדי שאפשר יהיה לעבור דרך המים לצד השני. כאוחו התאריך בשעה 8 בערב, בחאריך 4 לחודש, בשעה 20.00, נשלח דוח מיוחד על הופעת טילי ס.א. 3 באיסמעליה.

ג-3 וברביעי באוקטובר נראו טילי ס.א. 3 על משאיות באיזור איסמעליה הטילים נוצפו על ידי המ"פ במעוז אזרקל (זה איסמעליה א) ולהלן הפירוט... " סוללות הטילים שלהם היו בדרך כלל נסתרות מעיני כוחותינו וזו הפעם הראשונה שאפשר היה לצפות מהצד שלנו לראות את הטילים ולתאר איך הם נראים, המשאיות וכן הלאה.

אני עובר על דוח מודיעין שלנו אל פיקוד דרום

מודיעין, זה הדוח הרגיל, מה-5 לחודש, ובו יש כבר דבר מעניין איוש עמדות (ידין: מאיזה שעה זו? הראל: זה הדוח הרגיל בשעה 18.00) (לגבי כל אירוע שלחנו הודעה מיוחדת, ובערב לקחנו את כל ההודעות ורכזנו אותם). כאמור, הדוח אומר, איוש טילי קרקע קרקע בגזרת התעלה.

איזה טיל ?

ידין:

אנחנו לא יודעים איזה טיל. אנחנו יודעים

הראל:

שראינו את העמדה שהיתה כל השנה ריקה

עד אותו חאריך שנתקלחה כחפוסה במאוישת על ידי חיילים.

וכאן כתוב: קנטרה ב' בשעה 16.30, מה נראה "שלושה חיילים נכנסו לעמדת

טילי קרקע קרקע הדרומית, בק"מ ה-44, (היו שם שתי עמדות)

לקחו בפה דבר מה, ולאחר שלוש דקות יצאו מתוכה. עמדות טילי קרקע

היו ריקות ושו הפעם הראשונה שנראתה פעילות בתוך העמדה.

ועד החקירה, 9.1.74

ישיבה נ"כ, אחר-הצהרים

הראל:

אלה העתקות שאנחנו העברנו.

אני רוצה, על נושא המודיעין, כלומר

באותו תאריך, ב-5 לחודש בשעה 1700 יצא דוח מודיעין של פקוד הדרום

אל הקמ"נ שלנו, זה סותר את כל מה שאנחנו ציינו פה, וזה מרביע בזה שכתוב

שב-5 לחודש, בשעות הבקר אותרה פעילות הקשורה בהמשך התרגיל. אנו ידענו

מחוף יריעות מודיעיניות וגם מתוך פרטומיסט, אני חושב, אני לא יודע

כמה כבר ידענו, שמחקיים תרגיל במצרים. כל מה שאני ציינתי קודם אנחנו

העברנו להם, מופיע דו"ח של 5 לחודש והוא אומר, "כחמישי בחודש בשעות הבקר

אנחנו - אותרה פעילות הקשורה בהמשך התרגיל". מכחינתי הוא אומר, חברה

חשבו בשקט, זה רק תרגיל, תרגעו. הוא מציין פה בהמשך, "הפעילות בקו התעלה

היא שגרתית, ב-5 באוקטובר בשעות הצהריים נצפה במעוז כוחותינו שממול קובריה

משאיות הנושאות ציוד צליחה בריפונים. זאת אומרת, המצרים הכינו דיפונים,

עמדות חפורות, בשכיל להגן על ציוד הצליחה.

כל השנה היו ריקות, ב-5 לחודש, לפי דיווח שהעברנו לפקוד דרום

מודיעין, אמרנו שנצפה ציוד צליחה בצורה כזאת או כזאת. הערכה מה הציוד

הזה כולל. הוא מודיע מתוך מעוז כוחותינו שמול קובריה, זיהו קבוצה של

70 משאיות נושאות ציוד צליחה, בחוף מחקני הצליחה.

בהמשך, הפעלת חיל האוויר המצרי היחה שגרתית, תצ"א שלוש סוללות ס.א. 6

באיזור סואץ, וכן יש אפשרות שחטיבה ס.א. 6 נוספת תחמקם, החמקמה, 20

ק"מ צפונית לב'בל. בסוף הוא מדבר על כך שצפויה התלקחות באזור.

"לסלוק הסובייאטים מארצותיהם".

המצב הנוכחי נראה שעדין פחותות שתי אפשרויות להסבר הפעילות הסובייטית.

2698

94 - 400

יע.

ועדת החקירה, 9.1.74
ישיבה נ"כ, אחר-הצהרים

הראל:
על רקע ההערכה, כי צפויה התלקחות
באזור, נוכח פעולה מצרית-סובייטית
יחכן ^{מחואמת} ~~פעולה~~ לסלוק הסובייאטים. זה הסכום של הרוח של כל מה שרשם.

יריין:
זה לא הפירוש לרוח שלך.
הם באותו יום קבלו הודעה על פינוי משפחות
הסוביאטים ממצרים.

לנדאו:
את הפצוץ בתוך המים הם לא הסבירו פה.
הראל:
יכול להיות שזה משנה את הערכה המצב.
יריין:
כמה סנקים יש בדויזיה-4.
הראל:
בדויזיה 4 יש 500 סנקים.
אגרנט:
מה היחה הרגשחך על סמך הידיעות האלה?

אחר כך א. ד.

2899

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נ"כ ~~במסגרת~~ C/גל
הער: הת-אלוף כ. הראל

לפני כן יע, - 101 -

אד

כ. הראל:

מפקד האוגדה היה אמור להחלף כיום א' 7 לחודש. במקומו היה צריך לבוא אלוף קלמן מגן. ביום ששי, בימים שקדמו לזה, בימים ד' ו-ה' נעשו מסיבות, ארוחות פרידה לאלוף אלכרס בחטיבות השונות. במקום דברי פרידה לחטיבות הוא אמר: הארוחה הייתה אמורה לזה שאני אבוא להיפרד מכס. אכל נוכח מצב הכוננות, צפויה מלחמה באזור, ווודאי אינני נפרד מכס. ואז הוא עבר להסביר את מצב הכוננות, שיש תגבור הקו, סנקים, ארטילריה וטילים וכו', וצפויה התקפה מצרית. ולכן זה מחייב הגברת הכוננות ועירונות וכו'.

ארוחה כזו הייתה לו כחטיבה 275, בגיזרה הצפונית, וכחטיבה 14. וביום חמישי בערב הייתה לו ארוחה כזו במיפקדת האוגדה, יחד עם הגש"ח. ובאותה ארוחה הייתי נוכח. היתר זה ערות שמיעה. כאורחה כגש"ח ובמיפקדת האוגדה הייתי נוכח. הוא אמר בדיוק אותם הדברים. הוא אמר: אנחנו לא נפרדים וצפויה התקפה. אז הוא עבר למצב הכוננות, ומה עלינו לעשות כפעולות מידיות עם פיזור הפגישה הזו.

היו"ר אגרנט:

אחה היית שוחף להרגשה הזו?

כ. הראל:

הייתי שוחף להרגשה הזו. יותר מזה - ביום ששי, בעוד נעשית החפיפה להחלפה. באך קלמן מגן לומר את

התפקיד.

היו"ר אגרנט:

הוא - קלמן מגן - כבר היה שם?

כ. הראל:

הוא היה ביום ששי. דיברנו על המצב, וקלמן אמר: אני רואה שאני לא מקבל את הפיקוד מחר, ביום ראשון,

מאלכרס.

לנדוי:

מתי זה היה?

כ. הראל:

ביום ששי. אינני זוכר את הטעה.

ועדת החקירה - 9.1.74
ישסה נ"ב אהה"צ

העד: תח-אלוף ב. הראל

היא אמר זאת בנוכחותו, או בנוכחותך? היו"ר אגרנט:

ישבנו יחד במשרד. הוא אמר לאלכרס ולי. היינו יחד, ב. הראל:

היינו שלושתנו יחד.

באותו מעמד, כיוון שהיתה לנו הרגשה שצא שהולכת

ל פרוץ מלחמה, אני הצעתי לאלכרס לקחת את החפ"ק ולדלב אותו ממיפקדת האוגדה,

מכיר-גפגפה, מרפירים לאום-מחצה. זה מקום משני שאנו נתנו לעצמנו לניהול

מלחמה, והצעתי לו להוציא את הכוחות ממחנות הקבע ולפרוש אותם בשדה כדי

שלא יהיו מרוכזים במקרה של הפצצה. להוציא את החטיבה העורפית ואת הכוחות

מהמחנות הקבועים לשדה, מחוץ למחנות.

זה כסובן כאשר דיכרתם על מצב כוננות ג' ידין:

זה כבר כאשר היינו במצב כוננות ג'. ב. הראל:

אנו עוד עשינו כמה פעולות מוקדמות לפני מצב כוננות ג'.

כאשר קיבלנו את מצב כוננות ג' בעצם כוחותינו כבר היו כחזרה.

אחה אומר שעל-סמך ההרגשה הזו אתם כבר נקטתם יוזמה ידין:

עוד לפני שקיבלתם את מצב כוננות ג'.

נכון. נעשו על-ידנו פעולות. ב. הראל:

אתה ממשיך בישיבה הבאה. תחאם עם המזכיר את המועד. היו"ר אגרנט:

זה יכול להיות בעוד שבוע. ידין:

יש לנו כמה ימים ריקים בשבוע הבא שאולי מחאימים לך. היו"ר אגרנט:

חצי יום זה יספיק.

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נ"ב אחה"צ

הערד: חת-אלוף ב. הראל

ב. הראל: אינני יודע מה חשאלו. מבחינת מה שיש לי להגיד, זה עניין של עוד 10 דקות. אבל אני בטוח שיהיה לכם שאלות, ואז זהו עניין אחר. אני חוץ 10 דקות יכול לומר מה שיש לי לומר.

הי. ר. אגרנט: אולי תוכל להיות מוכן ליום שלם.

ב. הראל: לרשותכם.

היו"ר אגרנט: אני מקווה שנגמור תוך חצי יום, לפחות חצי יום. תתאם את המועד, בלי שזה ישפיע על מה שאהה צריך לעשות במקום שאהה נמצא. שם זה יותר חשוב בשלב זה.

ידין: אני אולי רק אציג לך שאלה קטנה. ~~אחריהם יבואו שאלות אחרות~~ אם אתה זוכר - אל תענה לי ורק תגיד שתענה עליה בכנא הזמן.

אבל אם לא - חבדוק את העניין לקראת הפעם הבאה. האם אתה זוכר אם ביום שבת כשעה אחת בערך, אהם נתחם פקודה להפיץ "שובך יוניס" מיירי, לא עד שעה חמש. האם אתה זוכר אם רבע שעה אחרי זה הוריתם לגיזרה הצפונית לפחות לא להכניס את הסנקים?

ב. הראל: כן.

אתה זוכר?

ב. הראל: זוכר.

ידין: זו היחה הוראה שלם, כלפי החטיבה, אני מחכוון?

ב. הראל: החלק הראשון - זה היה בהמשך ללחצים שלי על אלברט. הוא

נכנע ונתן פקודה ל"שובך יוניס" מבלי שקיבלנו אישור.

מה קרה בין מתן הפקודה לשינוי הפקודה - זה בסך-הכל הפרש של 10 דקות או

רבע שעה - אינני זוכר בדיוק. לא יודע. מצאתי עובדה מוגמרת שהוא ביטל את

הוצאת הסנקים.

נשמע על כך.

ידין:

מה גרם לזה - אינני יודע.

ב. הראל:

אין רישום על כך? מלמעלה, זאת אוסרת.

לנדוי:

אצלנו יש רישום, אם אינני טועה, של מתן הפקודה

ב. הראל:

ל"שובך יונים" וביטול הסנקים. יש באיזה מקום.

אינני זוכר. ראיתי זאת באיזה מקום, רק מה הלך בין זה לזה - אינני יודע.

אתם מנהלים רישום של שיחות טלפוניות?

לסקוב:

מנהלים. כן. כל מה שאתה רואה פה רשום - אלה שיחות

ב. הראל:

אבל
טלפוניות רשומות של האלוף עם הממונים ושל האלוף למטה -

יש רישום רק במידה ויש מישהו בפנים שרושם.

מה שהוא דיבר עם אלוף הפיקוד, עם הרמטכ"ל, עם סגן הרמטכ"ל, עם ראש אמ"ן -

היו לו הרבה שיחות. מה שהוא דיבר - אין לנו רישום, ואני לא יודע, הוא דיבר

הרבה פעמים עם סגן הרמטכ"ל, עם הרמטכ"ל ועם אלוף פיקוד דרום. תוכן השיחות -

לא ידע לי.

מה קרה בין מתן הפקודה לבין זה - גם כן אינני יודע.

נחזור לזה.

ידין:

אחה זוכר שביקשתי ממך לחת לנו את כל האירועים של יומיים

הצ"ר אגרנט:

אלה - 5 ו-6 לחודש.

2903

אד

- 105 -

ועדת החקירה - 9.1.74
ישיבה נ"ב אה"צ

העד: חח-אלוף ב. הראל

אני אביא, זה חומר רב, אהם רוצים שאני אעשה מיון?

ב. הראל:

כלי מיון.

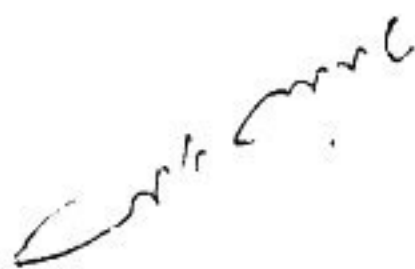
הי"ר אגרנט:

אני אביא כל מה שכתוב שם.

ב. הראל:

תודה רבה לך. תחאס אה מועד ההופעה הבא עם המזכיר.

הי"ר אגרנט:

(הישיבה ננעלה)